

2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS 4 PRIORITETO „ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO SKATINIMAS“ 04.3.2-LVPA-V-111 PRIEMONĖS „KATILŲ KEITIMAS NAMŲ ŪKIUOSE“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO NR. 1 PROJEKTO DERINIMO LENTELĖ

Eil. Nr.	Pateiktos pastabos ir pasiūlymai	Išvadų, pasiūlymų ir pastabų vertinimai bei komentarai
Kauno technologijos universiteto 2018 m. spalio 5 d. raštas Nr. DV2-66		
1.	<p>II skyriaus 6.2 p. yra nurodyti reikalavimai šilumos siurblių sezoniniam naudingumo koeficientui, tačiau neaišku kaip bus kontroliuojama, ar įrengtas šilumos siurblys su esama šildymo sistema atitiks nurodytą ne žemesnį sezoninį naudingumo koeficientą. 7 punkte bandoma tą padaryti įrašant, kad pareikalavus, privaloma pateikti įrangos kilmės ir atitikties sertifikatus. Tačiau naudingumo koeficientas, įrengiant šilumos siurblių, labai priklauso ar yra grindinė šildymo sistema ir ar radiatorinė, t. y. kokios temperatūros šildymo sistemos vanduo bus reikalingas. Nuo to priklausys, ar bus pasiekti pagal 6.2 punkto reikalavimus sezoniniai naudingumo koeficientai.</p> <p>Siūlome reikalavimuose įdėti papildomą punktą, kad įrengiant šilumos siurblius montuotojas turi įrengti šilumos siurbliui elektros skaitiklį ir šilumos skaitiklį, kad po sezono galima būtų paskaičiuoti tikrąjį sezono naudingumo koeficientą. Taip pat jis turėtų pateikti pažymą, kad įrengta sistema dirbs ne mažesniu nei reikalaujama sezoniniu naudingumo koeficientu. Taip būtų užtikrinama, kad montuotojas atitinkamai pritaikys šildymo sistemą šilumos siurbliui ir garantuos jos efektyvų darbą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Energetikos ministerija nepitaria siūlymui reikalavimuose įdėti papildomą punktą, kad įrengiant šilumos siurblius montuotojas turi įrengti šilumos siurbliui elektros skaitiklį ir šilumos skaitiklį, nes fiziniai asmenys neefektyviai biomasę naudojančius katilus keičiantys į šilumos siurblius kaip turto savininkai turi patys atsakingai įvertinti esamą šildymo sistemą ir pasirinkti tinkamą įrenginį, o privalomas papildomų elektros ir šilumos skaitiklių įrengimas padidintų finansinę naštą fiziniams asmenims, sumažintų priemonės patrauklumą bei padidintų administravimo naštą. Be to, šiuolaikiniai šilumos siurbliai turi integruotą funkciją saugoti informaciją apie suvartojamą elektros energiją, pagamintą šilumos kiekį, naudingumo koeficientus dienomis, mėnesiais ir metais. Todėl informacija šilumos siurblio atminties moduluose kaupiama įvairiais pjūviais.</p>
2.	<p>Pagal II skyriaus 8 punkte išdėstytus reikalavimus įrangai matyti, kad Lietuvos didžiuosiuose miestuose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje) teritorijose, kurios patenka į kietosiomis dalelėmis KD₁₀ užterštumo viršijantį lygį, bus galima įrengti vietoj senų neefektyvių biokuro katilų tik šilumos siurblius. Tuo siekiama tik mažinti šiuose vietose aplinkos užterštumą. Šis reikalavimas pažeidžia lygiateisiškumo principą, nes gali būti taip, kad dėl įvairių priežasčių nebus galimybės šioje teritorijoje esančiam namų ūkiui įsirengti šilumos siurblių, ir jis toliau naudos neefektyvų, taršų biokuro katilą, nes negalės pakeisti jį efektyviu biokuro katilu.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šia priemone, kurios pagrindinis tikslas yra energijos efektyvumo didinimas namų ūkiuose, siekiama taip pat prisidėti ir prie oro taršos mažinimo. Atrankos kriterijai buvo derinti su Aplinkos ministerija, kuri būtent ir akcentavo kietųjų dalelių taršos padidėjimą didžiuosiuose Lietuvos miestuose. Tuo tikslu Aplinkos ministras patvirtino taršos zonų žemėlapi, kaip pagalba prioretizuoti projektus.</p>
3.	<p>III skyriaus Kriterijų lentelėje atrankos kriterijus „Energetiškai</p>	<p>Neatsižvelgta.</p>

	<p>efektyvesnių technologijų diegimas“ suprantamas ir teisingas, kad didesnis balas bus skiriamas toms technologijoms, kurios galutiniam šiluminės energijos vienetui naudos mažiau pirminio kuro energijos. Tačiau iš pateiktos formulės ir skaičiavimo palengvinimui pateiktų dviejų lentelių, neaišku kaip suskaičiuoti šį rodiklį šilumos siurbliui. Jeigu reikia suprasti taip, kad šilumos siurbliui PK_p skaičiuoti reikia imti narius Š ir PKK iš lentelių paskutinės eilutės, kur nurodyta elektrai, tai kaip beskaičiuotum ir kokį šilumos siurblio naudingumo koeficientą bepaimtum (netgi ir vieneta) PK_p gautume mažesnę negu skaičiavimą atliktume deginant malkas ar medienos granules. Tokiu atveju nėra prasmės skaičiuoti, nes kiekvienu atveju pranašumą turi šilumos siurblys. Matomai ši formulė netinkama vertinant dvi skirtingas technologijas.</p>	<p>Atrankos kriterijai, kurie daug kartų buvo derinti su socialiniais ekonominiais partneriais ir institucijomis, parengti taip, kad skatinti prioriteto būdu efektyviausias technologijas.</p>
4.	<p>III skyriaus Kriterijų lentelėje atrankos kriterijaus „Aplinkos oro užterštumo mažinimas padidintos aplinkos oro taršos zonose“ trečia dalis pažeidžia lygiateisiškumo principą. Namų ūkis esantis periferijoje turi turėti lygias teises kaip ir mieste, kur nepatenkama į padidinto užterštumo teritoriją.</p>	<p>Neatsižvelgta. Priemone siekiama padidinti energijos vartojimo efektyvumą namų ūkiuose, ir tuo pačiu siekiama prisidėti prie oro taršos mažinimo. Todėl Aprašas parengtas vadovaujantis ir Nacionaline aplinkos apsaugos strategija, kurios tikslas oro kokybės apsaugos srityje užtikrinimas. Be to Lietuva yra įsipareigojusi vykdyti Nacionalinių oro teršalų limitų direktyvos, Tolimųjų Tarpvalstybinių Oro Teršalų Pernašų Konvencijos ir jos protokolų reikalavimus, mažinant oro taršą. 2030 m. Lietuva turi sumažinti oro taršą kietosiomis dalelėmis 36 proc., šių dalelių išmetimai yra didžiausi iš kuro deginimo namų ūkiuose. Kadangi miesto teritorijose oro tarša didesnė, o gyventojų skaičius, kuriam oro tarša turi įtakos, taip pat didesnis nei kitose vietovėse, todėl didesnis balas turės būti skiriamas projektams įgyvendinantiems miestuose tikslu juos finansuoti prioritetiniu būdu. Pažymėtina, kad prioritetiniai kriterijai skirti projektų reitingavimui, o ne atmetimui.</p>
5.	<p>Siekiant tvaraus energijos išteklių naudojimo, skatinant naudoti šilumos siurblius, svarbu elektros energijos pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių santykis su visa pagaminta ir naudojama energija. Priemonės naudojimas neturėtų skatinti iškastinio kuro naudojimo, kai dėl padidėjusių elektros sąnaudų, dėl šilumos siurblių naudojimo, reikės pagaminti/įsigyti daugiau elektros energijos, kurios gamybai bus panaudotas iškastinis kuras.</p>	<p>Neatsižvelgta. Vadovaujantis Nacionaline energetinės nepriklausomybės strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133, 2020 metais energija iš atsinaujinančių energijos išteklių sudarys 30 proc. šalies bendrai suvartojamos galutinės energijos, 2030 metais – 45 proc., o 2050 metais – 80 proc. Energija iš atsinaujinančių energijos išteklių taps pagrindinė visuose – elektros, šilumos ir vėsumos energijos gamybos bei transporto – sektoriuose.</p>

VšĮ Lietuvos verslo paramos agentūra (toliau – LVPA) 2018 spalio 22 d. raštas Nr. R4-4762

6.	<p>Atsižvelgiant į atnaujintą Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos redakciją, siūlome punktą dėstyti taip: „2.2. Nacionalinę energetinės nepriklausomybės strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. XIII-1288 redakcija) (toliau – Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija).”</p>	<p>Neatsižvelgta. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. XI-2220, 14.6 p. teisės aktuose nurodoma aktualios redakcijos patvirtinimo data.</p>
7.	<p>Pastabos 4.7 punktui, Aprašo 2 priedo 1 punktui Apraše yra pateikta sąvoka „Namų ūkis“. Aprašo 2 priedo 1 punkte apibrėžiant galutinį naudos gavėją naudojama sąvoka „Namų ūkio statinys“, kuri nėra apibrėžta nei Apraše, nei kituose teisės aktuose.</p> <p>Vadovaujantis Aprašo nuostatomis, nėra aišku, koks galutinis naudos gavėjas laikomas tinkamu, kadangi:</p> <p>1. Sąvoka „namų ūkio statinys“ nėra apibrėžta, todėl nėra galimybės nustatyti, ar galutiniu naudos gavėju galės būti namų ūkis, kuris įsikūręs tik gyvenamosios paskirties (vieno buto) pastate (name), ar ir įsikūręs gyvenamosios paskirties (dviejų butų) pastatuose (name) bei gyvenamosios paskirties (trijų ir daugiau butų (daugiabučiai) pastate (name)? Neaišku, kaip bus vertinama, jei su paraiška kreipsis du atskiri namų ūkiai, gyvenantys gyvenamosios paskirties (dviejų butų) pastatuose (name), t. y. vienas namų ūkis viename bute, kitas kitame ir t. t.? Ar bus vertinama, ar šie ūkiai turi vieną šilumos energijos šaltinį, ar atskirus du?</p> <p>2. Apraše nenustatoma, kokios paskirties (gyvenamosios/ negyvenamosios) namų ūkio statinys turi būti, kadangi galutinis naudos gavėjas – fizinis asmuo – gali gyventi ir negyvenamosios paskirties pastatuose, pvz. sodo name. Siūlome tikslinti Aprašo nuostatas, pavyzdžiui, pateikiant nuorodas į statinių klasifikaciją pagal STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“.</p>	<p>Atsižvelgta. Vadovaujantis STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ Aprašo 4 punkto 5 papunktis išdėstytas atitinkamai: „4.5. Galutinis naudos gavėjas – fizinis asmuo, gyvenantis Lietuvos Respublikoje namų ūkio statinyje ir valdantis jį nuosavybės teise valdantis gyvenamosios paskirties (vieno arba dviejų butų) pastatą arba sodų paskirties pastatą (sodo namą), Namų ūkio statinio kurio statyba turi būti užbaigta teisės aktų nustatyta tvarka yra užbaigta ir pastatas yra įregistruotas VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre ne mažiau kaip 5 metus nuo kvietimo teikti Registracijos formas dienos“ 2 priedo 1 punktą išdėstytas atitinkamai: „1. Galutinis naudos gavėjas yra fizinis asmuo, gyvenantis Lietuvos Respublikoje namų ūkio statinyje ir valdantis jį nuosavybės teise valdantis gyvenamosios paskirties (vieno arba dviejų butų) pastatą arba sodų paskirties pastatą (sodo namą), Namų ūkio statinio kurio statyba turi būti užbaigta teisės aktų nustatyta tvarka yra užbaigta ir pastatas yra įregistruotas VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre ne mažiau kaip 5 metus nuo kvietimo teikti Registracijos formas dienos.“</p>
8.	<p>Pagal Aprašą remiama veikla - neefektyviai biomasę naudojančių katilų keitimas. Aprašo 2 priede ši sąvoka irgi minima. Siūlome papildyti Aprašo sąvokas nurodant, kas yra laikoma neefektyviai biomasę naudojančiais katilais.</p>	<p>Atsižvelgta. 4.9. punktas išdėstytas atitinkamai: „4.9. Neefektyviai biomasę naudojančias katilas – katilas, kuris sumontuotas gyvenamosios paskirties (vieno arba dviejų butų) pastate arba sodų paskirties pastate (sodo name), kurio statyba</p>

		<p>yra užbaigta statybos užbaigimo teisės aktų nustatyta tvarka ir pastatas yra įregistruotas VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre ne mažiau kaip 5 metus. Krosnys, krosnelės ir židiniai šiai sąvokai nepriskiriami.“</p>
9.	<p>22.2 papunktyje nurodyta: <...>galutinių naudos gavėjų patirtų išlaidų pareiškėjui tvarka <...>“. Kadangi projekto sutartis jau bus pasirašyta, siūlome sąvoką „pareiškėjas“ pakeisti į „projekto vykdytojas“.</p>	<p>Atsižvelgta. 39 punktas išdėstytas atitinkamai: „39. Galimas pPareiškėjas iki Ministerijos kvietime teikti projektinį pasiūlymą nurodyto termino pabaigos turi Ministerijai pateikti: 39.1. projektinį pasiūlymą dėl valstybės projekto įgyvendinimo, parengtą pagal formą, numatytą Atrankos tvarkos aprašo 1 priede, ir investicijų projektą (.docx formatu) su Sąnaudų ir naudos analizės rezultatų skaičiuokle (.xlsx formatu), kaip nurodyta vienai siūlomai įgyvendinti projekto alternatyvai. Investicijų projektas su sąnaudų ir naudos analizės rezultatų skaičiuokle rengiamas pagal Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir/ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodiką, patvirtintą viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 2014/8-337, kuri skelbiama svetainėje www.esinvesticijos.lt ir internetinėje svetainėje http://www.pplietuva.lt/; 39.2. patvirtinto darbo procedūrų aprašo, kuriame būtų numatyta galutinių naudos gavėjų atrankos tvarka, vadovaujantis Stebėsenos komiteto posėdžių protokolinais sprendimais patvirtintais projektų atrankos kriterijais (taikomais namų ūkiams, gausiantiems finansavimą, atrinkti) galutinių naudos gavėjų patirtų išlaidų deklaravimo projekto vykdytoji tvarka, šių išlaidų vertinimo bei pripažinimo tinkamomis finansuoti tvarka, išlaidų deklaravimo Įgyvendinančiai institucijai tvarka, kopiją.“</p>
10.	<p>Siūlome patikslinti 1 lentelės 4 eil., nurodant, ar įrangos sumontavimo, pajungimo išlaidos yra tinkamos finansuoti. Be to, lentelės 4-6 eilutes siūlome patikslinti, nurodant ne „Tinkamos finansuoti, tinkamomis finansuoti <...>“, o „Tinkamos finansuoti <...>“, kaip įvardinta ir kituose PFSA.</p>	<p>Atsižvelgta. 28 punkto „1 lentelė. Tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos“ 4, 5, 6, 7 punktai išdėstyti atitinkamai: „4. „Įranga, įrenginiai ir kitas turtas“. Tinkamos finansuoti tinkamomis finansuoti išlaidomis yra laikomos efektyvesnių šildymo technologijų, nurodytų Aprašo 2 priedo 6 p. išlaidos.“, „5. „Projekto vykdymas“. Tinkamos finansuoti, tinkamomis finansuoti laikomos yra projekto vykdytojo darbo užmokesčio išlaidos už laiką dirbtą administruojant vykdant projektą.“, „6. „Informavimas apie projektą“. Tinkamos finansuoti, tinkamomis finansuoti laikomos yra privalomos informavimo apie projektą</p>

		<p>priemonėsių įgyvendinimo išlaidos pagal Projektų taisyklių 37 skirsnio 450.1 ir 450.4 punktus (pagal 450.1 punktą tinkamos finansuoti tik teksto parengimo išlaidos). Taip pat tinkamos finansuoti informavimo apie įgyvendinamą projektą išlaidos spaudoje, informacinių renginių įgyvendinimo išlaidos, informacinių leidinių, bukletų, plakatų spausdinimo bei platinimo išlaidos.“</p> <p>„7. „Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą“. Tinkamos finansuoti, tinkamomis finansuoti laikomos yra investicinio projekto parengimo, galutinių naudos gavėjų registracijos formų administravimo informacinės sistemos sukūrimo, šiai sistemai palaikyti būtinos programinės įrangos ir serverių nuomos, patalpų nuomos ir išlaikymo, kanceliarinių prekių, rašomojo popieriaus, komunalinių ir ryšių paslaugų, kompiuterinės ir biuro technikos įsigijimo bei jos aptarnavimo paslaugų, įsigijimo, transporto priemonių nuomos, ir išlaikymo, Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašų, projektą administruojančių darbuotojų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, informavimo apie įgyvendinamą projektą išlaidos spaudoje, informacinių renginių įgyvendinimo išlaidos, informacinių leidinių, bukletų, plakatų spausdinimo bei platinimo išlaidos.“.</p>
11.	32 p. siūlome pateikti konkretų interneto svetainės adresą, kuriame talpinama Katilų keitimo namų ūkiuose išlaidų fiksuotojo įkainio nustatymo tyrimo ataskaita, o ne bendrą nuorodą į interneto svetainę www.esinvesticijos.lt .	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Tvirtinant Aprašą, konkretus svetainės adresas, kur patalpinta Katilų keitimo namų ūkiuose išlaidų fiksuotojo įkainio nustatymo tyrimo ataskaita, bus nurodytas. Kadangi ataskaita dar nėra patvirtinta ir todėl neskelbiama Energetikos ministerija negali šiuo metu Aprašo projekte nurodyti konkretaus svetainės adreso.</p>
12.	<p>Aprašo 32 punkte nustatyta, kad „Įgyvendinant projekto veiklas patirtos efektyvesnių šildymo technologijų įsigijimo išlaidos, nurodytos Aprašo 1 lentelės 4 punkte, apmokamos taikant Katilų keitimo namų ūkiuose fiksuotuosius įkainius“.</p> <p>Aprašo 33.2 papunktyje nustatyta, kad „Pareiškėjas turi teisę paraiškoje numatyti mažesnius fiksuotuosius įkainius, nei jam taikomi Aprašo 2 priede nurodyti fiksuotieji įkainiai“.</p> <p>Tuo tarpu Aprašo 2 priedo 13 punktas dėl fiksuotųjų įkainių pateikia nuorodą į Aprašo 32 ir 33 punktus. Taigi, nei Apraše, nei jo 2 priede fiksuotieji įkainiai nėra įvardinti, t. y. neaišku, koks nustatytas 1 kW įkainis sistemoms oras – vanduo, vanduo – vanduo, žemė – vanduo</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Fiksuotųjų įkainių studija dar nepatvirtinta, todėl 33 p. nurodyta, kad Fiksuotieji įkainiai nustatyti vadovaujantis Katilų keitimo namų ūkiuose išlaidų fiksuotojo įkainio nustatymo tyrimo ataskaita, kuri skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.</p> <p>2 priedo 22 ir 23 punktai išdėstyti atitinkamai:</p> <p>4322. Galutinio naudos gavėjo tinkamos finansuoti išlaidos bus apskaičiuotos apskaičiuojamos Katilų keitimo namų ūkiuose fiksuotojo įkainio nustatymo tyrimo ataskaitoje nustatyta 1 kW fiksuotąjį įkainį (Eur/kW) padauginus iš planuojamo įrengti įrenginio galingumo (kW) pagal įrangai nustatytą fiksuotąjį įkainį</p>

	bei biokuro katilo.	<p>kaip nurodyta Aprašo 32 ir 33 punktuose.</p> <p>1423. Galutinio naudos gavėjo Didžiausia galima pProjekto finansuojamoji dalis sudaro 50 proc. 6 p. nurodytos įrangos fiksuoto įkainio padauginto iš galingumo vertės. tinkamų finansuoti išlaidų.</p>
13.	33.3 p. nurodyta <...>Dokumentai, kuriuos reikia pateikti, įrodant pagal fiksuotuosius įkainius apmokamų rezultatų pasiekimą, nurodomi projekto sutartyje. Prašome šiuos dokumentus nurodyti Apraše ir/ ar jo prieduose.	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Aprašas papildytas 34 punkto 4 papunkčiu:</p> <p>„34.4. Dokumentai, kuriuos reikia pateikti, įrodant pagal fiksuotuosius įkainius apmokamų rezultatų pasiekimą:</p> <p>34.4.1. efektyvesnių šildymo technologijų išlaidos įrodomos Pažyma dėl Katilų keitimo namų ūkiuose, taikant fiksuotuosius įkainius;</p> <p>34.4.2. projekto vykdytojo darbo užmokesčio išlaidos vykdant projektą įrodomos Pažyma dėl darbo užmokesčio apskaičiavimo taikant fiksuotuosius įkainius. Pažymos forma pateikiama 3 priede“</p> <p>Aprašas papildytas 3 priedu.</p>
14.	<p>Aprašo 45 punkte nėra nurodyta, kokius dokumentus, pagrindžiančius projekto biudžeto pagrįstumą pareiškėjas (APVA) turės pateikti kartu su paraiška, t. y., neaišku, kokiais dokumentais vadovaudamasi, LVPA galės nustatyti tinkamų finansuoti išlaidų dydį.</p> <p>Be to, atkreipiame dėmesį, kad šiame punkte nėra nurodyta, kad pareiškėjas (APVA) kartu su paraiška turi pateikti Aprašo 22 punkte nurodytus dokumentus, todėl iš Aprašo nuostatų nėra aišku, kaip minimi dokumentai taps žinomi LVPA.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>22 punktas išdėstytas atitinkamai:</p> <p>„22. Projekto parengtumui taikomi šie reikalavimai: Projekto parengtumo reikalavimai nėra taikomi.“</p> <p>Aprašas papildytas 46 punkto 6 papunkčiu:</p> <p>„46.6. Pažymą, kurioje turi būti nurodyta projekto išlaidų suvestinė bei nurodyta ar šios išlaidos patiriamos pagal prekių/paslaugų sutartis, ar šios išlaidos yra tų veiklų, kurias visiškai įgyvendina pats projekto vykdytojas.“</p>
15.	<p>Aprašo 63 punktas nustato pareigą projekto vykdytojui (APVA) – apdrausti įsigytą ilgalaikį materialųjį turtą. Galutiniams naudos gavėjams Aprašo 2 priede tokios pareigos nėra nustatyta.</p> <p>Prašome patikslinti, ar pareiga apdrausti įsigytą ilgalaikį materialųjį turtą, kuris bus priskiriamas 4 išlaidų kategorijai, tenka išimtinai projekto vykdytojui, o galutiniai naudos gavėjai tokios pareigos neturės.</p> <p>Be to, šiame punkte nustatyta, kad „Draudiminio įvykio atveju Projekto vykdytojas turi atkurti prarastą turtą, taip pat turi užtikrinti, kad tokio įsipareigojimo laikytusi ir partneris (-iai).“ Atkreipiame dėmesį, kad šis punktas prieštarauja Aprašo 13 punktui, kuriame</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Nutarta Apraše nereikalauti ilgalaikio materialaus turto draudimo. Aprašo punktas naikinamas:</p> <p>„63. Projekto vykdytojas turi apdrausti projekto įgyvendinimui skirtą ilgalaikį materialųjį turtą, kuris įsigytas ar sukurtas iš projektui skirtu finansavimu lėšų, maksimaliu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų. Turtas turi būti apdraustas Projekto įgyvendinimo laikotarpiui nuo tada, kai yra sukuriamas ar įsigyjamas. Draudiminio įvykio atveju Projekto vykdytojas turi atkurti prarastą turtą, taip pat turi užtikrinti, kad tokio įsipareigojimo laikytusi ir partneris (-iai).“</p>

	nustatyta, jog partneriai nėra galimi.	
16.	<p>Aprašo 2 priedo 25.1 punktu galutinių naudos gavėjų prašoma pateikti „Nuosavybės ir kitas daiktines pareiškėjo teises į nekilnojamąjį turtą, kuriame projekto metu bus diegiami šilumos įrenginiai, dokumentus“.</p> <p>Atsižvelgiant į Viešojo administravimo įstatymo 26 str. nuostatas siūlome įvertinti, ar APVA pati negali gauti šios informacijos (Nekilnojamojo turto registro duomenys, jei žinoma turto savininko vardas ir pavardė bei statinio adresas) ir atitinkamai pakoreguoti Aprašo 25.1 punktą.</p> <p>Be to, punktas prieštarauja galutinio naudos gavėjo apibrėžimui, nes čia nurodyta, kad pastatas turi būti valdomas nuosavybės teise, t. y. negali būti valdomas kitų daiktinių teisių pagrindu.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>2 priedo 25 punkto 1 papunktis panaikintas:</p> <p>„25.1. Nuosavybės ir kitas daiktines pareiškėjo teises į nekilnojamąjį turtą, kuriame projekto metu bus diegiami šilumos įrenginiai, dokumentus;“</p> <p>2 priedo 1 punktas išdėstytas atitinkamai:</p> <p>„1. Galutinis naudos gavėjas yra fizinis asmuo, gyvenantis Lietuvos Respublikoje namų ūkio statinyje ir valdantis jį nuosavybės teise valdantis gyvenamosios paskirties (vieno arba dviejų butų) pastatą arba sodų paskirties pastatą (sodo namą), Namų ūkio statinio kurio statyba turi būti užbaigta teisės aktų nustatyta tvarka yra užbaigta ir pastatas yra įregistruotas VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre ne mažiau kaip 5 metus nuo kvietimo teikti Registracijos formas dienos.“</p>
17.	<p>Aprašo 2 priedo IV skyriuje siūlome nustatyti, kad šilumos įrenginio įsigijimo išlaidos turi būti patirtos galutinio naudos gavėjo, t. y. pastatą valdančio fizinio asmens. Taip pat siūlome aptarti, ar leidžiama naują šilumos įrenginį įsigyti lizingu, jei taip, nustatyti maksimalią lizingo sutarties trukmę, atsižvelgiant į Aprašo 2 priedo 4 punktą.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>2 priedo 24 punktas išdėstytas atitinkamai:</p> <p>„1824. Išlaidos yra tinkamos finansuoti, kai jos patiriamos ir</p> <p>apmokėtos Galutinio naudos gavėjo (t. y. Tvarkos 7 punkte nurodytos įsigijimo išlaidas pagrindžiantys dokumentai išrašomi Registracijos formoje nurodytam arba įgaliotam asmeniui) arba Registracijos formoje nurodyto pastato bendraturčio nuo Registracijos formos registravimo dienos.“</p> <p>2 priedo 1 punktas išdėstytas atitinkamai:</p> <p>„1. Galutinis naudos gavėjas yra fizinis asmuo, gyvenantis Lietuvos Respublikoje namų ūkio statinyje ir valdantis jį nuosavybės teise valdantis gyvenamosios paskirties (vieno arba dviejų butų) pastatą arba sodų paskirties pastatą (sodo namą), Namų ūkio statinio kurio statyba turi būti užbaigta teisės aktų nustatyta tvarka yra užbaigta ir pastatas yra įregistruotas VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre ne mažiau kaip 5 metus nuo kvietimo teikti Registracijos formas dienos.“</p> <p>2 priedas papildytas 6 punktu ir 36 punkto 6 papunkčiu:</p> <p>„6. Galutinis naudos gavėjas gali Tvarkos 7 punkte nurodytą įrangą įsigyti lizingu arba pirkti išsimokėtinai. Lizingo sutarties arba pirkimo-pardavimo išsimokėtinai sutarties pabaigos data negali būti vėlesnė nei projekto veiklos įgyvendinimo pabaigos data.“</p>

18.	Aprašo 2 priede galutiniams naudos gavėjams nėra numatyta pareiga viešinti gautą finansavimą. Atsižvelgiant į daugumos įgyvendinančiųjų institucijų taikomą praktiką infrastruktūros kūrimo projektuose viešinti ir galutinių naudos gavėjų objektus, siūlome kreiptis į vadovaujančiąją instituciją prašant paaiškinti, ar PAFT 450.3 – 450.5 punktai turi būti taikomi visų infrastruktūros objektų atžvilgiu.	Neatsižvelgta. Vadovaujantis PAFT 450 p. projekto vykdytojas privalo informuoti apie projektą, Apraše numatyta, kad tinkamos finansuoti yra viešinimo pagal Projektų taisyklių 37 skirsnio 450.1 ir 450.4 punktus išlaidos. Galutiniams naudos gavėjams nėra numatyta prievolė viešinti projektą, kadangi katilai bus keičiami Galutiniam naudos gavėjui priklausančiame pastate (dažniausiai pastato rūsyje) į kurį patekti be savininko leidimo neįmanoma, todėl viešinimas, pvz. klijuojant lipdukus ant įrangos, netenka prasmės.
19.	Pagal Aprašo nuostatas neaišku, ar galima neefektyviai biomasę naudojančius katilus keisti į didesnio galingumo katilus ar kitas technologijas.	Neatsižvelgta. Apraše nėra nustatytų jokių įrangos galingumų apribojimų, galutiniai naudos gavėjai kaip turto savininkai turi patys atsakingai įvertinti esamą šildymo sistemą ir pasirinkti tinkamos galios įrenginį.

Lietuvos biomasės energetikos asociacijos 2018 m. spalio 10 d. raštas Nr. 10-10/01

20.	2 priedo II skyriaus 6 punktas nurodo, jog galutiniai naudos gavėjai gali keisti neefektyviai biomasę naudojančius individualius katilus į kitas technologijas. Prašome detalizuoti kas yra įvardijama kaip neefektyviai biomasę naudojantis individualus katilas. Ar į šį apibrėžimą įeina židiniai, senos krosnys, kurios šiai dienai biomasę naudoja itin neefektyviai.	Neatsižvelgta. Veiksmų programos 4.3.2 konkretaus uždavinio aprašyme yra numatytas katilų, o ne židinių ir senų krosnių keitimas. Aprašas taip pat parengtas vadovaujantis Energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. 1-181. Energijos vartojimo efektyvumo plano 51 p. nustatytas pagrindinis tikslas – pakeitus neefektyvius biokuro katilus į efektyvesnes technologijas, naudojančias atsinaujinančių išteklių energiją, bus kasmet sutaupoma mažiausiai 97,7 GWh energijos arba 50 400 kietmetrių medienos bei sumažintas išmetamų šiltnamio efekta sukeliančių dujų kiekis mažiausiai 1 304 t CO ₂ ekvivalentu. 4.9. punktas išdėstytas atitinkamai: „4.9. Neefektyviai biomasę naudojantis katilas – katilas, kuris sumontuotas gyvenamosios paskirties (vieno arba dviejų butų) pastate arba sodų paskirties pastate (sodo name), kurio statyba yra užbaigta statybos užbaigimo teisės aktų nustatyta tvarka ir pastatas yra įregistruotas VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre ne mažiau kaip 5 metus. Krosnys, krosnelės ir židiniai šiai sąvokai nepriskiriami.“
21.	2 priedo II skyriaus 8 punktas nurodo, jog pastatui patekus į padidintą taršos zoną, neefektyviai biomasę naudojantis katilas gali būti	Neatsižvelgta. Paaiškinimas pateiktas 2 punkte.

	<p>keičiamas tik į lokaliai teršalų emisijos neturinčius įrenginius naudojančius AEI šilumos gamybai, kas šiuo atveju yra šilumos siurblys. Asociacija atkreipia dėmesį, jog tam tikrose vietose fiziškai yra neįmanoma įsirengti šilumos siurblio. Įvedus tokį apribojimą bus pažeistas lygiateisiškumo principas, dalis gyventojų neteks galimybės pasinaudoti šia parama ir toliau naudosis neefektyviai veikiančius katilus ar krosnis – tokiu būdu nepavyks sumažinti oro taršos padidintos taršos zonose, kas šiai dienai yra opi aplinkosauginė problema didžiuosiuose Lietuvos miestuose. Asociacija siūlo įvesti pataisą, jog gyventojui, kuris pateiks objektyvias priežastis (techninės, finansinės), dėl kurių negali įsirengti šilumos siurblio, būtų leidžiama įsirengti aukšto efektyvumo granulinį katilą padidintoje taršos zonoje.</p>	
22.	<p>2 priedo II skyriaus 6.2 punkte yra nurodyti reikalavimai šilumos siurblių sezoniniam naudingumo koeficientui, tačiau nenurodoma, kaip bus kontroliuojama ar įrengtas šilumos siurblys su esama šildymo sistema atitiks nurodytą sezoninį naudingumo koeficientą. 7 punkte nurodoma, jog reikės pateikti įrangos kilmės ir atitikties sertifikatus, tačiau siurblio naudingumo koeficientas didžiąja dalimi priklauso nuo esamos šildymo sistemos (grandinės ar radiatorinės), t. y. kokios temperatūros šildymo sistemos vanduo bus reikalingas. Nuo to priklausys ar bus pasiekti pagal 6.2 punkto reikalavimus sezoniniai naudingumo koeficientai. Asociacija siūlo įvesti punktą, jog įrengiant šilumos siurblių montuotojas privalo įrengti šilumos siurbliui elektros ir šilumos skaitiklius – tokiu būdu pasibaigus sezonui bus galima paskaičiuoti tikrąjį sezono naudingumo koeficientą. Taip pat jis turėtų pateikti pažymą, kad įrengta sistema dirbs ne mažesniu nei reikalaujama sezoniniu naudingumo koeficientu. Taip būtų užtikrinama, kad montuotojas atitinkamai pritaikys šildymo sistemą šilumos siurbliui ir garantuos jos efektyvų darbą.</p>	<p>Neatsižvelgta. Paaškinimas pateiktas 1 punkte.</p>
23.	<p>III skyriuje pateikiamoje kriterijų lentelėje yra nurodoma, jos didesnis balas bus skiriamas toms technologijoms, kurios galutiniam šiluminės energijos vienetui naudos mažiau pirminio kuro energijos, tačiau iš pateiktos formulės ir lentelių nėra aišku, kaip šis rodiklis turėtų būti apskaičiuotas šilumos siurbliui. Jeigu siekiant apskaičiuoti šilumos siurblio PKp reikia imti narius Š ir PKK iš lentelių paskutinės eilutės (ten nurodoma elektra) rezultatas parodo, jog visais atvejais (nesvarbu kokį šilumos siurblio naudingumo koeficientą</p>	<p>Neatsižvelgta. Paaškinimas pateiktas 3 punkte.</p>

	bepaimtum, netgi vieneta) PKp šilumos siurblio naudingumo koeficientą gautume mažesni, nei naudodami biomasės energetikos technologijas. Tokiu atveju nėra prasmės skaičiuoti, nes kiekvienu atveju pranašumą turi šilumos siurblys. Atkreipiame dėmesį, jog ši formulė nėra tinkama vertinant ir lyginant labai skirtingas technologijas. Prašome Energetikos ministerijos išaiškinti šią formulę bei pataisyti įsivėlusią klaidą.	
24.	III skyriaus kriterijų lentelės antrame punkte nurodoma, jog balai nebus skiriami, jei projektas bus įgyvendinamas kitoje Lietuvos vietovėje, o 1 balas bus skiriamas, jei projektas įgyvendinamas miesto teritorijoje, kuri nepatenka į padidintos taršos zoną. Atkreipiame dėmesį, jog toks išskyrimas pažeidžia lygiateisiškumo principą. Namų ūkiai, esantys periferijoje, turi turėti lygias teises, kaip ir mieste, kur nepatenkama į padidintos taršos teritoriją.	Neatsižvelgta. Paaikškinimas pateiktas 4 punkte.
25.	IV skyriaus 20 punktas nurodo, jog išlaidos yra tinkamos finansuoti, kai pareiškėjas prašo paramos ne daugiau kaip vienam energiją generuojančiam įrenginiui. Prašome Energetikos ministeriją išaiškinti, kuo remiantis buvo įvestas šis ribojimas. Gyventojai valdantys kelis energiją generuojančius įrenginius (kelis namus) turėtų turėti galimybę pasinaudoti šia programa, kadangi jos esmė yra mažinti oro taršą ir didinti efektyvumą, nematome prasmės riboti pareiškėjo galimybės gauti paramą keliems įrenginiams pakeisti.	Atsižvelgta. 2 priedo IV skyriaus 20 p. panaikintas: „20. Išlaidos yra tinkamos finansuoti, kai pareiškėjas prašo paramos ne daugiau kaip vienam energiją generuojančiam įrenginiui.“
26.	Finansiniame apraše nurodoma, jog projektui skiriama 15 mln. Eurų Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų. Teiraujamės ar ši suma yra galutinė, ar tai tik pirmajam etapui skiriamos lėšos?	Paaikškinimas. Projektui skirta 15 0000 000,00 Eur. Planuojama skelbti keturis kvietimus. Pirmajam kvietimui numatyta 3 750 000, 00 Eur. Jei priemonė bus sėkmingai įgyvendinama ir iki finansinės perspektyvos pabaigos bus pakankamai laiko papildomų ES lėšų investavimui, Energetikos ministerija svarstys galimybę padidinti lėšų sumą.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos projektų valdymo agentūros 2018 m. spalio 10 d. raštas Nr.		
27.	Apraše yra du 4.4 papunkčiai	Atsižvelgta. Patikslinta numeracija
28.	Siūlome papildyti Aprašo projekto „1 lentelė. Tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos“ 5 p. „Projekto vykdymas“: „Tinkamos finansuoti, tinkamomis finansuoti laikomos projekto vykdytojo darbo užmokesčio išlaidos už laiką dirbtą administruojant vykdant projektą, komandiruočių ir susijusios išlaidos. “	Atsižvelgta iš dalies. 5 p. išlaidos apmokamos pagal fiksuotuosius įkainius, į kuriuos neįskaičiuojamos komandiruočių išlaidos. 28 punkto „1 lentelė. Tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos“ 5 p. „Projekto vykdymas“ išdėstytas atitinkamai: „5. „Projekto vykdymas“. Tinkamos finansuoti, tinkamomis

		finansuoti laikomos yra projekto vykdytojo darbo užmokesčio išlaidos už laiką dirbtą administruojant vykdan projektą.“.
29.	Siūlome papildyti Aprašo projekto „1 lentelė. Tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos“ 6. p. „Informavimas apie projektą“: „Tinkamos finansuoti, tinkamomis finansuoti laikomos privalomos informavimo apie projektą priemonės pagal Projektų taisyklių 37 skirsnio 450.1 ir 450.4 punktus (pagal 450.1 punktą tinkamos finansuoti tik teksto parengimo išlaidos). Taip pat tinkamos finansuoti informavimo apie įgyvendinamą projektą išlaidos spaudoje, informacinių renginių įgyvendinimo išlaidos, informacinių leidinių, bukletų, plakatų spausdinimo, bei platinimo ir kitos būtinos informavimo apie projektą išlaidos. “	Neatsižvelgta. Aprašo 28 p. „1 lentelė. Tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos 6. p. „Informavimas apie projektą“ turi būti išvardintas baigtinis sąrašas ir negali būti nurodyta: “ir kitos būtinos išlaidos“ 28 p. „1 lentelė. Tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos 6. p. „Informavimas apie projektą“ išdėstomas atitinkamai: „6. Tinkamos finansuoti yra privalomos informavimo apie projektą priemonės pagal Projektų taisyklių 37 skirsnio 450.1 ir 450.4 punktus (pagal 450.1 punktą tinkamos finansuoti tik teksto parengimo išlaidos). Taip pat tinkamos finansuoti informavimo apie įgyvendinamą projektą išlaidos spaudoje, informacinių renginių įgyvendinimo išlaidos, informacinių leidinių, bukletų, plakatų spausdinimo bei platinimo išlaidos. “
30.	Siūlome papildyti Aprašo projekto „1 lentelė. Tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos“ 7. p. „Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą“: „Tinkamos finansuoti, tinkamomis finansuoti laikomos investicinio projekto parengimo, galutinių naudos gavėjų registracijos formų administravimo informacinės sistemos, patalpų išlaikymo, kanceliarinių prekių, rašomojo popieriaus, komunalinių ir ryšių paslaugų, kompiuterių, spausdintuvų, spausdintuvų kasečių bei tonerių įsigijimo, transporto priemonių nuomos/įsigijimo, kuro, draudimo, Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašų ir kitos projekto įgyvendinimui būtinos išlaidos “.	Atsižvelgta iš dalies. Aprašo 28 p. „1 lentelė. Tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos 7. p. „Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą“ turi būti išvardintas baigtinis sąrašas ir negali būti nurodyta: “ir kitos būtinos išlaidos“ 28 punkto „1 lentelė. Tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos“ 7. p. „Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą“ išdėstomas atitinkamai: „7. „Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą“. Tinkamos finansuoti, tinkamomis finansuoti laikomos yra investicinio projekto parengimo, galutinių naudos gavėjų registracijos formų administravimo informacinės sistemos sukūrimo, šiai sistemai palaikyti būtinos programinės įrangos ir serverių nuomos, patalpų nuomos ir išlaikymo, kanceliarinių prekių, rašomojo popieriaus, komunalinių ir ryšių paslaugų, kompiuterių ir biuro technikos įsigijimo bei jos aptarnavimo paslaugų, įsigijimo, transporto priemonių nuomos, ir išlaikymo, Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašų, projektą administruojančių darbuotojų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, informavimo apie įgyvendinamą projektą išlaidos spaudoje, informacinių renginių įgyvendinimo išlaidos, informacinių leidinių, bukletų, plakatų spausdinimo bei platinimo išlaidos.“.

31.	Siūlome atsisakyti Aprašo projekto 29 p. formulotės „Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš pareiškėjo lėšų“, nes visos tinkamos finansuoti išlaidos, susijusios su projekto įgyvendinimu turi būti numatytos ir finansuojamos iš projektui administruoti skiriamo finansavimo lėšų.	Neatsižvelgta. Gali susidaryti situacija, kuomet projekto vykdytojas, netinkamai įvertinęs ir suplanavęs savo išlaidas, projekto įgyvendinimo pabaigoje gali pritrūkti lėšų projekto netiesioginėms išlaidoms, kurioms nustatyta fiksuota norma, ir tada turės jas finansuoti savo lėšomis.
32.	Siūlome tikslinti arba atsisakyti Aprašo projekto 33.2. p. „Pareiškėjas turi teisę paraiškoje numatyti mažesnius fiksuotuosius įkainius, nei jam taikomi Aprašo 2 priede nurodyti fiksuotieji įkainiai“, nes Aprašo 2 priedas taikomas galutiniams naudos gavėjams, o ne pareiškėjui.	Neatsižvelgta. Siūlome palikti šią nuostatą, nes Fiksuotieji įkainiai taikomi ir pareiškėjui (darbo užmokesčio) ir galutiniams naudos gavėjams (katilų keitimo), be to šis punktas numato galimybę taikyti mažesnius fiksuotuosius įkainius, o ne prievolę.
33.	Siūlome tikslinti Aprašo projekto 28 punkto 1 lentelės 5 ir 6 6 ir 7 punktuose nurodytos išlaidos negali viršyti Projektų taisyklių 10 priedo 4 punkte nurodytos fiksuotosios projekto išlaidų normos ir gali būti apmokamos supaprastintai. Aprašo 28 punkto 1 lentelės 5 punkte nurodytos išlaidos apmokamos pagal patvirtintus fiksuotus įkainius.	Atsižvelgta iš dalies. 36 punktas išdėstytas atitinkamai: . „ 346. Aprašo 28 punkto 1 lentelės 5 ir 6 7 punkte nurodytoms išlaidoms, taikoma fiksuotoji norma pagal Projektų taisyklių 10 priedo 4 punktą negali viršyti Projektų taisyklių 10 priedo 4 punkte nurodytos fiksuotosios projekto išlaidų normos ir gali būti apmokamos supaprastintai.“
34.	Siūlome atsisakyti Aprašo projekto 45.3. p. „pareiškėjo įsipareigojimo padengti netinkamas finansuoti, tačiau šiam projektui įgyvendinti būtinas išlaidas, ir tinkamas viešinimo išlaidas, kurių nepadengia projekto finansavimas, pagrindimo dokumentus (juridinio asmens valdymo organo, turinčio kompetenciją priimti atitinkamą sprendimą, ministerijos kaip asignavimų valdytojos garantinis raštas, banko sąskaitos išrašas, paskolos sutartis, garantinis banko raštas ir kt.)“, nes projektui administruoti ir įgyvendinti turi būti numatytos visos būtinos tiek įgyvendinimo, tiek viešinimo išlaidos, kurias turi padengti projekto finansavimas.	Atsižvelgta iš dalies. Projekto vykdytojas, netinkamai įvertinęs ir suplanavęs savo išlaidas, projekto įgyvendinimo pabaigoje gali pritrūkti lėšų projekto netiesioginėms išlaidoms ir tada turės jas finansuoti savo lėšomis. „ 456.3. pareiškėjo įsipareigojimą padengti netinkamas finansuoti, tačiau šiam projektui įgyvendinti būtinas išlaidas, ir tinkamas viešinimo išlaidas, kurių nepadengia projekto finansavimas, pagrindimo dokumentus (juridinio asmens valdymo organo, turinčio kompetenciją priimti atitinkamą sprendimą, ministerijos kaip asignavimų valdytojos garantinis raštas, banko sąskaitos išrašas, paskolos sutartis, garantinis banko raštas ir kt.);
35.	Atsižvelgiant į tai, kad galutiniai naudos gavėjai gali neturėti keičiamų senų įrenginių dokumentacijos, esant galimybei siūlome atsisakyti Aprašo projekto 61 p. nurodytos informacijos rinkimo apie galutinių naudos gavėjų keičiamų senų įrenginių galingumą. Net ir nurodant minėtus duomenis galutinių naudos gavėjų teikiamose projekto registracijos formose, duomenys gali būti neobjektyvūs ir faktiškai nepatikrinami, kadangi galutiniai naudos gavėjai gali neturėti išsaugoję ne tik pačių įrenginių, bet ir jų techninių dokumentų. Jei galimybės atsisakyti Aprašo projekto 61 p., nurodyti,	Neatsižvelgta. Kadangi ši priemonė prisideda prie 2012 m. spalio 25 d. Europos parlamento ir tarybos direktyvos 2012/27/ES „Dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB“ įgyvendinimo ir Energetikos ministerijai reikės atsiskaityti už direktyvos įgyvendinimą, todėl Aprašo 62 p. nurodyta, kad Projekto vykdytojas turi kaupti informaciją apie galutinių naudos gavėjų keičiamų senų įrenginių galingumą ir kuro

	<p>kad „...galutinių naudos gavėjų keičiamų senų įrenginių preliminarų galingumą“ arba prašome paaiškinti kokiais dokumentais remiantis turėsime įsitikinti galutinių naudos gavėjų pateikiamos informacijos teisingumu.</p>	<p>rūši. Atitinkamai Galutiniai naudos gavėjai teikdami Registracijos formas turės nurodyti esamo biokuro katilo kuro rūši, o teikiant Išlaidų kompensavimo prašymą pateikti dokumentus arba kopijas patvirtinančias, kad pareiškėjas eksploatuoja keičiamą nusidėvėjusį biokurą naudojančią šilumos gamybos įrenginį (katilo nuotrauka, pasas ir/ar kiti dokumentai). Jei Galutinis naudos gavėjas neturės katilo paso, projekto vykdytojas katilo galingumą apskaičiuos pagal pastato plotą.</p> <p>Aprašo 62 punktas išdėstytas atitinkamai: „612. Projekto vykdytojas turi rinkti kaupiti informaciją apie galutinių naudos gavėjų keičiamų senų įrenginių galingumą ir kuro rūši bei naujai įrengtų įrenginių galingumą, naudingumo koeficientus ir atlikti skaičiuoti kiekvieno galutinio naudos gavėjo pasiektą energijos šilumos gamybai namų ūkyje preliminarius efektyvumo rodiklių skaičiavimus padidėjimą, kurio skaičiavimo metodika nurodyta Aprašo 4 priede.“</p>
36.	<p>Siūlome atsisakyti Aprašo projekto 2 priedo 3 p. „Galutinis naudos gavėjas turi turėti stabilius ir pakankamus finansų išteklius, gali prisidėti prie projekto finansavimo savo lėšomis“, nes tokiu atveju projekto vykdytoju (APVA) uždedamas reikalavimas tikrinti kiekvieno galutinio naudos gavėjo finansinį pajėgumą, kuris sukelia didelę administracinę naštą, tačiau jokios pridėtinės vertės nesukuria. Jeigu galutinis naudos gavėjas nebus pajėgus įsigyti naują įrenginį, jis kompensacijos negaus, nes kompensacija išmokama tik įsirengus įrenginį ir galutinis naudos gavėjas ne „gali prisidėti prie projekto finansavimo savo lėšomis“, o projektą finansuoja savo lėšomis.</p>	<p>Atsižvelgta. 2 priedo 3 punktas ir 25 punkto 4 papunktis panaikinti: „3. Galutinis naudos gavėjas turi turėti stabilius ir pakankamus finansų išteklius, gali prisidėti prie projekto finansavimo savo lėšomis“, „25.4. Deklaracija, kad galutinis naudos gavėjas turi stabilius ir pakankamus finansų išteklius, gali prisidėti prie projekto finansavimo savo lėšomis;“</p>
37.	<p>Siūlome tikslinti Aprašo projekto 2 priedo 4 p. „Galutinio naudojo gavėjo teikiamos pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.2-LVPA-V-111 priemonės „Katilų keitimas namų ūkiuose“ projektų finansavimo sąlygų aprašą Nr. 1 (toliau –Aprašas) projekto veiklos įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 6 mėnesių nuo Projekto registracijos formos patvirtinimo dienos sutarties su projekto vykdytoju (Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos projektų valdymo agentūra) pasirašymo dienos su galimybe sutartį pratęsti.“. Siekiant paprastesnio mažų projektų administravimo, siūlome atsižvelgti į Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos projektų valdymo agentūros (APVA) patirtį įgyvendinant tokio</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. 2 priedo 4 punktas išdėstytas atitinkamai: „4. Galutinio naudojo gavėjo teikiamos pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašą Nr. 1 (toliau –Aprašas) Aprašą projekto veiklos įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 6 mėnesiai nuo pranešimo apie skirtą finansavimą dienos sutarties su projekto vykdytoju (Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos projektų valdymo agentūra) pasirašymo dienos su galimybe sutartį pratęsti. Gavus projekto vykdytojo (Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra) raštišką pritarimą,</p>

	pobūdžio projektus ir sutarčių su galutiniais naudos gavėjais nepasirašinėti.	įgyvendinimo trukmė gali būti pratęsta“.
38.	Siūlome tikslinti Aprašo projekto 2 priedo 14 p. „ Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro 50 proc. 6 p. nurodytos įrangos fiksuoto įkainio vertės“. Atsižvelgiant į tai, kad projektai bus finansuojami pagal fiksuotus įkainius (1 kW), siūlome konkrečiai nustatyti finansavimo intensyvumo procentą visiems projektams.	Atsižvelgta. 2 priedo 22 ir 23 punktai išdėstyti atitinkamai: „ 1322. Galutinio naudos gavėjo tinkamos finansuoti išlaidos apskaičiuotos apskaičiuojamos Katilų keitimo namų ūkiuose fiksuotojo įkainio nustatymo tyrimo ataskaitoje nustatytą 1 kW fiksuotąjį įkainį (Eur/kW) padauginus iš planuojamo įrengti įrenginio galingumo (kW). pagal įrangai nustatytą fiksuotąjį įkainį kaip nurodyta Aprašo 32 ir 33 punktuose.“ „ 1423. Galutinio naudos gavėjo Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro 50 proc. 6 p. nurodytos įrangos fiksuoto įkainio padauginto iš galingumo vertės. tinkamų finansuoti išlaidų. “
39.	Siūlome Aprašo projekto 2 priedo IV skyriaus „Galutinio naudos gavėjo registracijos formų teikimas“ 23-25 p. nuostatas aprašyti projekto vykdytojo (APVA) procedūrose.	Atsižvelgta iš dalies. 2 priedo 17 punktas išdėstytas atitinkamai: „ 17. Registracijos forma os gali būti teikiama vienu iš šių būdų: teikimo būdai ir tvarka nustatyta Projekto vykdytojo patvirtintame darbo procedūrų apraše. “
40.	Prašome paaiškinti Aprašo projekto 2 priedo I skyriaus „Reikalavimai galutiniams naudos gavėjams“ 1 p., t. y. ar yra prievolė gyventi projekto registracijos formoje nurodytame namų ūkio statinyje (būti deklaruojamam gyvenamąjį vietą)? Siūlome šio punkto apibrėžimą ir Aprašo 4.4. „Galutinio naudos gavėjo“ apibrėžimus. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad namų ūkis negali būti valdomas nuosavybės teise.	Atsižvelgta. 2 priedo 1 punktas išdėstytas atitinkamai: „1. Galutinis naudos gavėjas yra fizinis asmuo, gyvenantis Lietuvos Respublikoje namų ūkio statinyje ir valdantis jį nuosavybės teise valdantis gyvenamosios paskirties (vieno arba dviejų butų) pastatą arba sodų paskirties pastatą (sodo namą), Namų ūkio statinio kurio statyba turi būti užbaigta teisės aktų nustatyta tvarka yra užbaigta ir pastatas yra įregistruotas VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre ne mažiau kaip 5 metus nuo kvietimo teikti Registracijos formas dienos. “
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2018 m. spalio 15 d. raštas Nr. (10-4)-D8(E)-1011		
41.	Siūlome aiškiai nurodyti, kas yra „projekto vykdytojas“ (iš PFSA projekto 22 punkte nurodyto el. pašto adreso lyg ir galima suprasti, kad tai yra APVA), kuriam, kaip nurodoma 28 punkte, skiriama didžioji dalis tinkamų finansuoti išlaidų.	Neatsižvelgta. Vadovaujantis 2014 m. spalio 8 d. Nr. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymo 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – PAFT) nuostatomis pareiškėjas, pasirašęs Projekto sutartį, tampa projekto vykdytoju.
42.	Siūlome numatyti reikalavimą galutiniams naudos gavėjams įregistruoti naują katilą Nekilnojamojo turto registre, o duomenų atnaujinimo Nekilnojamojo turto registre išlaidas laikyti tinkamomis	Neatsižvelgta. Energetikos ministerija nepritaria siūlymui galutiniams naudos gavėjams įregistruoti naują katilą Nekilnojamojo turto registre, nes

	finansuoti išlaidomis	efektyvesnių šildymo technologijų įsigijimo išlaidos, nurodytos Aprašo 1 lentelės 4 punkte, apmokamos taikant Katilų keitimo namų ūkiuose fiksuotuosius įkainius. Fiksuotieji įkainiai nustatyti vadovaujantis Katilų keitimo namų ūkiuose išlaidų fiksuotojo įkainio nustatymo tyrimo ataskaita, kurioje neįvertintos duomenų atnaujinimo Nekilnojamojo turto registre išlaidos, todėl fiziniams asmenims tai padidintų finansinę naštą, sumažintų priemonės patrauklumą.
43.	Laikomės pozicijos ir siūlome PFSA projekte nurodyti, kad Projektu prisidedama prie Nacionalinės aplinkos apsaugos strategijos 49 punkte nustatyto tikslo oro kokybės apsaugos srityje įgyvendinimo.	Neatsižvelgta. Pagal Veiksmų programą šia priemone siekiame energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslų. Aprašo 2 punkte nurodyta, kad Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į Nacionalinę aplinkos apsaugos strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. XII-1626 „Dėl Nacionalinės aplinkos apsaugos strategijos patvirtinimo“ (toliau – Strategija). Aprašo III skyriuje Strategijos 49 punktas negali būti nurodytas, nes kaip atrankos kriterijus nebuvo patvirtintas Veiksmų programos Stebėsenos komiteto posėdyje.
44.	Projekto 29 punkte rašoma, kad „Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš pareiškėjo lėšų“. Siūlytina šią nuostatą patikslinti, kadangi ją įgyvendinant projekto vykdytojas turėtų kompensuoti visas galutinių naudos gavėjų išlaidas, t. y. likusį 50 % įrangos įsigijimo išlaidų. Siūlytina nurodyti, kad šią išlaidų dalį finansuoja naudos gavėjai arba atsisakyti šio punkto.	Neatsižvelgta. Projekto vykdytojui Aprašo 27 p. nustatyta didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis, kuri sudaro 100 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.
45.	Projekto 61 punkte nurodytos informacijos surinkimas gali būti per daug sudėtingas, o papildomi skaičiavimai ir duomenų apdorojimas gali padidinti administracinę naštą. Siūlome rinkti informaciją apie galutinių naudos gavėjų skaičių, galutinių naudos gavėjų namų ūkių šildomą plotą, naujai įrengtų katilų šiluminę galią ir energetinį efektyvumą, o duomenų rinkimas apie keičiamo katilo kuro rūšį (galima keisti tik biomasę naudojančius katilus) ir galią būtų neprivalomas.	Neatsižvelgta. Paaškinimas pateiktas 35 punkte.
46.	Dėl neaiškaus įgyvendinimo ir papildomų galimų išlaidų siūlytina atsisakyti projekto 63 punkto nuostatos, kuria siekiama, kad visi finansuojami įrenginiai būtų apdrausti. Jei ši nuostata būtų palikta, turėtų būti nurodyti, kaip būtų vykdomas įrenginių draudimas, t. y. centralizuotas ar individualus.	Atsižvelgta. Aprašo 63 punktas naikinamas: „63. Projekto vykdytojas turi apdrausti projekto įgyvendinimui skirtą ilgalaikį materialųjį turtą, kuris įsigytas ar sukurtas iš projektui skirtu finansavimo lėšų, maksimaliu turto atkuriamosios

		<p>vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų. Turtas turi būti apdraustas Projekto įgyvendinimo laikotarpiui nuo tada, kai yra sukuriamas ar išigyjamas. Draudiminio įvykio atveju Projekto vykdytojas turi atkurti prarastą turtą, taip pat turi užtikrinti, kad tokio išpareigojimo laikytusi ir partneris (-iai).“</p>
47.	<p>Atsižvelgiant į tai, kad 2 priedo 1 punkte nustatytas reikalavimas, susijęs su gyvenimu Lietuvos Respublikoje, sunkiai patikrinamas, siūlytina supaprastinti 1 punktą taip: „Galutinis naudos gavėjas yra fizinis asmuo, nuosavybės teise valdantis namų ūkio statinį, kurio statyba turi būti užbaigta teisės aktų nustatyta tvarka, ir įregistruotą Nekilnojamo turto registre“.</p>	<p>Atsižvelgta. 2 priedo 1 punktas išdėstytas atitinkamai: „1. Galutinis naudos gavėjas yra fizinis asmuo, gyvenantis Lietuvos Respublikoje namų ūkio statinyje ir valdantis jį nuosavybės teise valdantis gyvenamosios paskirties (vieno arba dviejų butų) pastatą arba sodų paskirties pastatą (sodo namą), Namų ūkio statinio kurio statyba turi būti užbaigta teisės aktų nustatyta tvarka yra užbaigta ir pastatas yra įregistruotas VI Registrų centro Nekilnojamojo turto registre ne mažiau kaip 5 metus nuo kvietimo teikti Registracijos formas dienos.“</p>
48.	<p>2 priedo 4 punkte siūlomas sutarties sudarymas su galutiniu naudos gavėju padidins administracinę naštą projekto vykdytojui. Manome, kad pasižadėjimas laikytis finansavimo sąlygų gali būti pateiktas deklaracijoje, teikiamoje su Registracijos forma.</p>	<p>Atsižvelgta. 2 priedo 4 punktas patikslinti atitinkamai: „4. Galutinio naudotojo gavėjo teikiamos pagal 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašą Nr. 1 (toliau Aprašas) Aprašą projekto veiklos įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 6 mėnesiai nuo pranešimo apie skirtą finansavimą dienos sutarties su projekto vykdytoju (Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos projektų valdymo agentūra) pasirašymo dienos su galimybe sutartį pratęsti. Gavus projekto vykdytojo (Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra) raštišką pritarimą, įgyvendinimo trukmė gali būti pratęsta. 2 priedo 18 punktas išdėstytas atitinkamai: „18. Projekto vykdytojas, patikrinęs galutinio naudos gavėjo atitiktį Tvarcos 1-3 punktų reikalavimams, vykdo Galutinių naudos gavėjų Registracijos formų atranką vertinimą, vadovaudamasis prioritetiniais atrankos kriterijais, nurodytais kriterijų lentelėje. vykdo Projekto vykdytojas, vadovaujantis prioritetiniais atrankos kriterijais, nurodytais kriterijų lentelėje. Už atitiktį šiems prioritetiniams projektų atrankos kriterijams projektams skiriami balai.“ 2 priedas papildytas naujais 20, 28 ir 29 punktais:</p>

		<p>„20. Projekto vykdytojas, ne vėliau kaip per 30 dienų pasibaigus kvietimui, įvertinęs pateiktas Registracijos formas, sudaro įvertintų Registracijos formų sąrašą, kuriame Registracijos formos išdėstomos pagal bendrą (suminį) suteiktų balų skaičių (nuo didžiausio iki mažiausio), taip pat nurodant pagal kiekvieną prioritetinį projektų atrankos kriterijų Registracijos formai suteiktą balų skaičių bei nurodant tinkamų finansuoti išlaidų sumą ir galimų skirti projektui finansavimo lėšų dydį.“</p> <p>„28. Projekto vykdytojas, pagal Tvarkos 20 punkte nustatytą tvarką sudarytą sąrašą, patvirtina finansavimą Registracijos formoms ir informuoja Galutinius naudos gavėjus apie jiems skirtą finansavimą.“</p> <p>„29. Pranešimo apie skirtą finansavimą data yra laikoma projekto veiklos pradžia.“</p>
49.	Siūlome patikslinti 2 priedo 6.1 papunktį taip: „6.1 naują biokuro katilą, atitinkantį 5 klasės efektyvumo ir emisijų išmetamų teršalų reikalavimus <...>“.	<p>Atsižvelgta.</p> <p>2 priedo 7 punkto 1 papunktis išdėstytas atitinkamai:</p> <p>7.1 naują biokuro katilą, atitinkantį 5 klasės efektyvumo ir emisijų išmetamų teršalų reikalavimus pagal Lietuvos standartą LST EN 303-5:2012 „Šildymo katilai. 5 dalis. Rankomis ir automatiškai pakraunami kietojo kuro šildymo katilai, kurių vardinė šiluminė galia iki 500 kW. Terminija, reikalavimai, bandymai ir ženklavimas“;</p>
50.	Siūlome iš 2 priedo 7 ir 15 punktų išbraukti žodžius „atsakingai institucijai pareikalavus“ ir „kilmės ir“.	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Siekiant nedidinti projekto vykdytoju administravimo naštos, paliekama nuostata „pareikalavus“.</p> <p>2 priedo 8 punktas išdėstytas atitinkamai:</p> <p>„7 8. Perkama įranga turi atitikti tokiai įrangai taikomas normas ir standartus (atsakingai institucijai projekto vykdytoju pareikalavus, privaloma pateikti įrangos kilmės ir atitikties sertifikatus).“</p> <p>2 priedo 15 punktas naikinamas:</p> <p>„15 Perkama įranga turi atitikti technines savybes, būtinas projektui įgyvendinti, ir atitikti tokiai įrangai taikomas normas ir standartus (atsakingai institucijai pareikalavus, privaloma pateikti įrangos kilmės ir atitikties sertifikatus).“</p>
51.	Šilumos ūkio įstatyme savivaldybėms nustatyta pareiga tvarkyti šilumos ūkį pagal parengtus šilumos ūkio specialiuosius planus, kuriuose nustatomos esamos ir planuojamos naujos šilumos vartotojų teritorijos ir pateikiami principiniai techniniai sprendimai dėl kiekvienai teritorijai nustatytų alternatyvių energijos ar kuro rūšių	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Energetikos ministerija yra pateikusi 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos (toliau – Veiksmų programa) pakeitimo pasiūlymus, kur bus numatyta galimybė keičiant neefektyviai biomasę naudojančius katilus finansuoti</p>

	<p>naudojimo, kad būtų patenkinami šios teritorijos vartotojų šilumos poreikiai. Atsižvelgiant į tai, kad pagal šį projektą kietojo biokuro katilų įrengimui skirta finansinė parama namų ūkiams, esantiems centralizuoto šilumos tiekimo zonose, gali prieštarauti savivaldybių tarybų sprendimu patvirtintuose šilumos ūkio specialiuosius planuose nustatytiems principiniams sprendimams dėl kiekvienai teritorijai nustatytų alternatyvių energijos ar kuro rūšių naudojimo; urbanizuotose teritorijose dėl įvairių veiksnių neigiamą oro taršos poveikį sveikatai patiria didesnis žmonių skaičius; centralizuotai tiekiamos šilumos (toliau – CŠT) sistema aplinkosauginiu požiūriu yra efektyvi ir skatintina naudoti; Aplinkos ministerijos pagal ES direktyvos reikalavimus rengiamame Nacionalinio oro taršos mažinimo plano projekte planuojamos finansinės paskatos namų ūkių (būstų) jungimuisi prie CŠT sistemos, siūlome CŠT teritorijose remti tik keitimą į 2 priedo 6.2 papunktyje nurodytas technologijas, t. y. šilumos siurblius. 2 priedo 8 punktą siūlytume dėstyti taip: „8. Jei namų ūkis registruotas teritorijoje, kuri <...> patenka į padidintos aplinkos oro taršos zoną, arba registruotas kitoje šių miestų ar kitų miestų teritorijoje, kurioje yra techninės galimybės prisijungti prie centralizuoto šilumos tiekiamo sistemos, neefektyviai biomasę naudojantis katilas gali būti keičiamas tik į lokaliai teršalų emisijos neturinčius įrenginius, naudojančius atsinaujinančių išteklių energiją šilumos gamybai, kaip nurodyta 6.2 papunktyje“.</p>	<p>prisijungimą prie centralizuotai tiekiamos šilumos sistemos. Gavus pritarimą Veiksmų programos keitimui, bus koreguojama priemonė.</p> <p>Šiuo metu atrankos kriterijų, kurių keitimui skirta pastaba, neplanuojama keisti.</p> <p>Savivaldybės turės atnaujinti šilumos ūkio specialiuosius planus, kai bus patvirtintas Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo planas.</p>
52.	<p>Urbanizuotose teritorijose dėl įvairių veiksnių neigiamą oro taršos poveikį sveikatai patiria daugiau žmonių. 8 punkte nenurodytais atvejais, t. y. kitose miestų teritorijose, siūlome remti neefektyvaus katilo keitimą tik į mažiau aplinkos orą teršiantį katilą su automatinio kuro padavimu. 9 punktą siūlytume dėstyti taip: „Jei namų ūkis neregistruotas registruotas miesto teritorijoje, kuri <...> patenka į padidintos aplinkos oro taršos zoną nepatenka į 8 punkte nurodytas miestų teritorijas, neefektyviai biomasę naudojantis katilas gali būti keičiamas efektyvesniu atsinaujinančių išteklių energiją šilumos gamybai naudojančiu įrenginiu, nepriklausomai nuo pirminio kuro / energijos rūšies, kaip nurodyta 6.1 ir 6.2 papunkčiuose, tačiau naujas biokuro katilas turi atitikti 6.1 papunktyje nurodyto standarto reikalavimus katilui su automatinio kuro padavimu.“; papildomai įrašyti naują punktą (skirtą likusiai Lietuvos Respublikos teritorijai, t. y. ne miestams, kurioje galimas katilų keitimas ir į katilus su neautomatinio kuro padavimu), kurį siūlytume dėstyti taip: „x. Jei</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Aprašas parengtas vadovaujantis Energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. 1-181. Energijos vartojimo efektyvumo plano 51 p. nustatytas pagrindinis tikslas – pakeitus neefektyvius biokuro katilus į efektyvesnes technologijas, naudojančias atsinaujinančių išteklių energiją, bus kasmet sutaupoma mažiausiai 97,7 GWh energijos arba 50 400 kietmetrių medienos bei sumažintas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis mažiausiai 1 304 t CO₂ ekvivalentu. Palyginus Katilo su automatinio kuro padavimu ir rankomis pakraunamo katilo energijos efektyvumas nesiskiria, o teršalų sumažėjimas nežymus.</p>

	<p>namų ūkis registruotas kitoje teritorijoje, nei nurodyta 8 ir 9 punktuose, neefektyviai biomasę naudojantis katilas gali būti keičiamas efektyvesniu atsinaujinančių išteklių energiją šilumos gamybai naudojančiu įrenginiu, nepriklausomai nuo pirminio kuro / energijos rūšį, kaip nurodyta 6.1 ir 6.2 papunkčiuose“).</p>	
53.	<p>Sudėtingas kriterijų balų skaičiavimas didina projekto administracinę našta, todėl siūlome supaprastinti 2 priedo 12 punkte pateikto pirmojo kriterijaus „Energetiškai efektyvesnių technologijų diegimas“ balo skaičiavimo metodiką. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos standarte LST EN 303-5:2012 „Šildymo katilai. 5 dalis. Rankomis ir automatiškai pakraunami kietojo kuro šildymo katilai, kurių vardinė šiluminė galia iki 500 kW. Terminija, reikalavimai, bandymai ir ženklimas“ (toliau – Standartas) 5 klasės katilams keliamas ne mažesnis kaip 88 % energijos efektyvumo reikalavimas ir kad tokiems katilams nėra techninių galimybių pasiekti 100 % efektyvumo vertę, tinkami finansuoti kietojo kuro katilai visais atvejais pagal siūlomą metodiką būtų vertinami 1 balu. Todėl siūlome kietojo kuro katilams skirti 1 balą, išskyrus rankomis pakraunamus katilus (malkiniai katilai), kurie į aplinkos orą (ir į gyvenamųjų patalpų orą) išmeta daugiau teršalų (5 klasės rankinio pakrovimo katilams nustatyta mažiau griežtos išmetamų teršalų ribinės vertės nei katilams su automatiniu kuro padavimu). Rankomis pakraunamiems katilams siūlome skirti 0 balų; 2 iki 4 balų skirti lokalsios taršos emisijų neturinčioms kitoms efektyvesnėms technologijoms, naudojančioms atsinaujinančių išteklių energiją (atsižvelgiant į šių technologijų sezoninio energijos patalpoms šildyti vartojimo efektyvumą).</p>	<p>Neatsižvelgta. Projektų atrankos kriterijai patvirtinti Veiksmų programos stebėsenos komitete, be to palyginus Katilo su automatiniu kuro padavimu ir rankomis pakraunamo katilo energijos efektyvumas nesiskiria, o teršalų sumažėjimas nežymus.</p>
54.	<p>Atsižvelgiant į finansinės paramos tikslą, kuriuo siekiama pakeisti neefektyvius (nusidėvėjusius) katilus namų ūkiuose („10. Pagal Aprašą remiama veikla – neefektyviai biomasę naudojančių katilų keitimas <...>“), ir siekiant užkirsti galimybes neseniai pastatytiems, bet iki šio projekto įgyvendinimo pradžios neapgyvendintiems namų ūkiams gauti paramą fiktyviai įrengto katilo (pvz., paramai gauti „įsirengiant“ antrinėje rinkoje įsigytą katilą ar pateikiant informaciją apie katilą, kuris nebuvo eksploatuotas galutinio naudos gavėjo namų ūkyje) pakeitimui, 2 priedo 19 punkte reikalaujamas minimalus būsto statybos pabaigos ir įregistravimo Nekilnojamojo turto registre laikotarpis turi būti padidintas iki ne mažiau kaip 5 metų.</p>	<p>Atsižvelgta. 2 priedo 1 punktą išdėstytas atitinkamai: „1. Galutinis naudos gavėjas yra fizinis asmuo, gyvenantis Lietuvos Respublikoje namų ūkio statinyje ir valdantis jį nuosavybės teise valdantis gyvenamosios paskirties (vieno arba dviejų butų) pastatą arba sodų paskirties pastatą (sodo namą), Namų ūkio statinio kurio statyba turi būti užbaigta teisės aktų nustatyta tvarka yra užbaigta ir pastatas yra įregistruotas VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre ne mažiau kaip 5 metus nuo kvietimo teikti Registracijos formas dienos.“</p>

55.	Siūlytume atsisakyti 2 priedo 25 punkte nurodyto reikalavimo su paraiška teikti dokumentus dėl nuosavybės teisės. Šią informaciją galima patikrinti Nekilnojamojo turto registre.	Atsižvelgta. Paaikškinimas pateiktas 16 punkte.
56.	Galutinis naudos gavėjas gali neturėti informacijos apie keičiamą kietojo biokuro katilą, todėl siūlytume 2 priedo 25.5 papunktyje nurodytos informacijos apie katilo galingumą ir eksploatacijos pradžios datą pateikimą nustatyti kaip neprivalomą.	Atsižvelgta. 2 priedo 14 punktas išdėstytas atitinkamai: „ 14. Galutinis naudos gavėjas pildo Registracijos formą, kurioje turi deklaruoti, ar: “ 2 priedo 14 punkto 2 papunktis išdėstytas atitinkamai: „ 14.2. eksploatuoja neefektyviai biomasę naudojančią katilą bei nurodyti biokuro rūšį; “ 2 priedo 35 punktas išdėstytas atitinkamai: „ 35. Kartu su Išlaidų kompensavimo prašymu turi pateikti: “ 2 priedo 30 punkto 2 papunktis išdėstytas atitinkamai: „ 35.2. Dokumentus arba dokumentų kopijas patvirtinančias, kad pareiškėjas eksploatavo keičiamą nusidėvėjusį biokurą naudojančią šilumos gamybos įrenginį (katilo pasas, nuotrauka ir/ar kiti dokumentai); “
57.	Atkreipiame dėmesį, kad nemažai namų ūkių, tarp jų ir miestuose, eksploatuoja kietąjį biokurą deginančias krosnis. Siūlome finansinę paramą taikyti ir pakeičiant kietąją biomasę galinčias deginti krosnis (ne židinius). Paramos taikymas keičiant krosnis dar labiau prisidėtų prie išmetamo teršalų kiekio mažinimo iš namų ūkių ir oro kokybės gerinimo.	Neatsižvelgta. Paaikškinimas pateiktas 20 punkte.
58.	Siūlytume neatmesti galimybės sudaryti palankesnes sąlygas (gal kitame šio finansavimo etape) gauti finansavimą mažas pajamas gaunantiems potencialiems galutiniams naudos gavėjams.	Neatsižvelgta. Šiuo metu nenumatyta galimybė sudaryti palankesnes sąlygas gauti finansavimą mažas pajamas gaunantiems potencialiems galutiniams naudos gavėjams.
59.	Atsižvelgiant į tai, kad pakeisti neefektyvūs kietojo biokuro katilai gali būti parduoti antrinėje rinkoje ir toliau eksploatuojami kituose namų ūkiuose, siūlome nustatyti galutiniams naudos gavėjams prievolę kartu su projekto 33.3 papunktyje nurodytais dokumentais pateikti pagrindžiančią informaciją apie išmontuoto neefektyvaus katilo atidavimą atliekų tvarkytojams (į „metalo laužą“).	Atsižvelgta. 2 priedo 35 punktas išdėstytas atitinkamai: „ 36. Kartu su Išlaidų kompensavimo prašymu turi pateikti: “ 2 priedo 35 punkto 3 papunktis išdėstytas atitinkamai: „ 35.3. dokumentus, pagrindžiančius informaciją apie išmontuoto neefektyvaus katilo atidavimą atliekų tvarkytojams “
Lietuvos savivaldybių asociacijos elektroniniu paštu pateiktos pastabos		
60.	Parengtas FSA pareiškėją įpareigoja parengti gana daug dokumentų: investicijų projektą su sąnaudų ir naudos analizės rezultatu skaičiuokle, pasitvirtinti darbo procedūrų aprašą, parengti projektinį pasiūlymą bei pridėti dar ne vieną dokumentą. Ne kiekvienas galimas	Neatsižvelgta. Ši priemonė yra valstybės planavimo, todėl pareiškėjas (APVA) teiks projektinį pasiūlymą Energetikos ministerijai, kurį įvertinus, Energetikos ministerija sudarys valstybės projektų sąrašą. Šiame

	<p>pareiškējas sugebēs pats šiuos dokumentus pasirengti. Teks samdyti konsultantus. Visa tai nemažą dalį galimų pareiškėjų atbaidys. Manome, kad dalis dokumentų (pvz. investicijų projektas su sąnaudų ir naudos analizės rezultatų skaičiuokle) yra pertekliniai, juolab, kad pareiškējas prie projekto turės prisidėti savo lėšomis.</p>	<p>sąrašė bus nurodytas projektas „Katilų keitimas namų ūkiuose“. Pagal sudarytą sąrašą, gavus kvietimą teikti paraišką, APVA ją pateiks LVPA. LVPA įvertinus paraišką, energetikos ministro įsakymu bus skirtas finansavimas projektui. Po finansavimo sutarties pasirašymo, APVA skelbs kvietimus fiziniams asmenims (Apraše jie įvardinti kaip Galutiniai naudos gavėjai) teikti Registracijos formas. APVA pagal 2 priede įvardintus kriterijus sureitinguos Registracijos formas ir patvirtins finansavimą Galutiniams naudos gavėjams.</p> <p>Pastaboje išvardinti reikalavimai nustatyti pareiškėjui, t. y. APVA. Reikalavimai fiziniams asmenims pateikti Aprašo 2 priede.</p>
61.	<p>Finansavimo sąlygų aprašo 27 p. nurodyta, kad didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro 100 proc. visų tinkamų išlaidų. Bet šio aprašo 2 priedo 14 p. nurodyta, kad didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro 50 proc. 6 p. nurodytos įrangos vertės. Kur klaida?</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Aprašo 27 p. nurodyta didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis (100 proc. visų tinkamų išlaidų) projekto vykdytojui – APVA, 2 priedo 23 p. nurodyta projekto finansuojamoji dalis (50 proc. visų tinkamų išlaidų) Galutiniams naudos gavėjams – fiziniams asmenims.</p>